

บทที่ 5

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขการพัฒนางาน

คู่มือปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ ผู้จัดทำได้รวบรวมปัญหาอุปสรรค แนวทางในการแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา งานที่ได้จากการทำงาน การพัฒนางาน การศึกษาดูงาน การจัดงานสัมมนาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน เรียนรู้แนวทางการพัฒนางานด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างมหาวิทยาลัยร่วมกับสถาน ประกอบการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยสรุปรายละเอียดข้อมูลดังนี้

5.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ในการดำเนินงานด้านระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ ทางคณะจะมีศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ให้บริการการศึกษาและรับผิดชอบใน ส่วนงานที่เกี่ยวข้องนักศึกษา โดยเฉพาะด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่ จะสำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตรทุกภาคการศึกษา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ซึ่งจะต่างจากงาน บริการการศึกษาของทุกคณะ ซึ่งควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของทางหลักสูตรหรือภาควิชา ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจนสิ้นสุด กระบวนการ ซึ่งลักษณะงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มีระบบการบริหารงาน ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลของคณะ โดยมีนักวิชาการศึกษา สังกัดงานวิจัยและบริการการศึกษา ควบคุมดูแลนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายทั้งหมดทุกหลักสูตรของคณะในแต่ละปีการศึกษา จำนวนประมาณ 1,500 คน ดังนั้น การสร้างความรู้ความเข้าใจ การประสานงานทุกขั้นตอนระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และสถานประกอบการภายนอกมหาวิทยาลัย การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนย่อมมีปัญหาและอุปสรรค ที่หลากหลายแตกต่างกันไป ดังนี้

5.1.1 ขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในทุกภาคการศึกษา ก่อนที่นักศึกษาจะ เตรียมตัวออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละหลักสูตร นักศึกษาจะต้องผ่านเกณฑ์คะแนนใน รายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อระเบียบบังคับจากมหาวิทยาลัย หากไม่ผ่าน เกณฑ์คะแนนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะไม่สามารถยื่นข้อมูลแจ้งงานในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยข้อมูลที่ผ่านมามีนักศึกษาหลายหลักสูตรที่ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนจึง ไม่สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะได้ จึงได้สรุปปัญหาในช่วง การเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่

1) การเตรียมข้อมูลรายละเอียดของสถานประกอบการ หน่วยงานที่ประสงค์ จะขอความอนุเคราะห์เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีข้อมูลไม่ถูกต้อง คลาดเคลื่อน เช่น ชื่อสถาน ประกอบการ รายชื่อผู้บริหารหน่วยงาน เจ้าของกิจการ ที่อยู่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์สำหรับการ ติดต่อประสานงาน เป็นต้น

2) การเข้าใช้งานระบบสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพดำเนินการ ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน เนื่องจากงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการมีระบบสารสนเทศ

ของหน่วยงาน เพื่อรองรับการบริการการศึกษาของนักศึกษาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 1,500 คนต่อปีการศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการช่วยบริการการศึกษาและช่วยในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของนักวิชาการศึกษาของคณะ แต่ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยของแต่ละหลักสูตรที่เข้าใช้งานระบบอย่างผิดวิธี เช่น การเข้าใช้งานระบบ โดยไม่ได้ลงทะเบียนเข้าสมัครใช้งานระบบหรือการลืมรหัสเข้าใช้งานระบบของตนเอง การกรอกข้อมูล รายละเอียดไม่ถูกต้อง เป็นต้น ย่อมส่งผลต่อการดำเนินงานของบุคลากรและการให้บริการแก่นักศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้า

3) การนำส่งเอกสารใบแจ้งงานขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ คณะจะดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้นั้น งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา ข้อมูลสถานประกอบการ รวมทั้ง การพิจารณาผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพและหัวหน้าภาควิชา ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ เอกสารใบแจ้งงานขอฝึกงานของนักศึกษาไม่ได้ลงนามจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหัวหน้าภาควิชา จึงจำเป็นต้องส่งเอกสารกลับคืนนักศึกษาหรือติดต่อนักศึกษา เพื่อให้อาจารย์ลงนามผลการพิจารณาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4) เมื่อนักศึกษายื่นงานขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะจะดำเนินการจัดทำหนังสือขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่นักศึกษาไม่มารับหนังสือ เพื่อนำไปให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานที่ตนเองขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงส่งผลให้ผลการพิจารณารับเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากหน่วยงานล่าช้าออกไป ส่งผลให้นักศึกษาถูกตัดสิทธิ์หรือถูกปฏิเสธจากสถานประกอบการ

5) หน่วยงานปฏิเสธการขอความอนุเคราะห์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เนื่องจากพิจารณาว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากสถาบันอื่น

6) เมื่อนักศึกษาได้รับการพิจารณาตอบรับการเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว เพื่อเป็นการเตรียมตัวก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะต้องมีคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติตลอดระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยนักศึกษาจะต้องดาวน์โหลดไฟล์หนังสือคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากเว็บสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะ เพื่อดำเนินการจัดทำรูปเล่มเอง แต่ปัญหาที่พบ คือ นักศึกษาบางคนไม่สนใจ และไม่จัดทำคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ย่อมส่งผลต่อนักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ เพราะเป็นส่วนหนึ่งในการบันทึกข้อมูลต่างๆ ตลอดช่วงระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจเป็นเหตุผลบางประการที่อาจารย์นิเทศก์มีสิทธิประเมินคะแนนนักศึกษาตรงส่วนนี้ขาดไป

7) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่เข้าร่วมกิจกรรมภาคบังคับตามระเบียบว่าด้วยการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญบังคับที่คณะดำเนินการจัดให้นักศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพทุกภาคการศึกษา การแจ้งรายชื่ออาจารย์นิเทศก์ ตลอดจนการแจกเอกสารสำคัญหนังสือส่งตัวนักศึกษาเพื่อเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในแต่ละสถานประกอบการหรือหน่วยงานของนักศึกษา

5.1.2 ขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับขั้นตอนนี้ถึงแม้ว่านักศึกษาจะผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อรับทราบแนวทาง ปฏิบัติกฎระเบียบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้วนั้น ช่วงระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา จำนวน 16 สัปดาห์หรือ 560 ชั่วโมง ซึ่งในช่วงของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทางคณะจะประสบปัญหาต่างๆ ของนักศึกษาในบางกรณี โดยปัญหาที่พบบ่อยมีดังนี้

1) การขอย้ายที่สถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการจากหลักฐานข้อมูลเดิม เช่น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ไม่ตรงสายงาน การสลับสายงาน การทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงานขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การไม่เข้าใจบริบทขององค์กร ความไม่ปลอดภัยระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นต้น

2) ในระยะเวลาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาไม่ทราบรายชื่ออาจารย์นิเทศก์ ที่ตนเองสังกัดในความดูแลตลอดภาคการศึกษาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3) นักศึกษาไม่ลงทะเบียนจรรยาวิชาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งการไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการวัดผลประเมินในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

4) หน่วยงานส่งตัวนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนมหาวิทยาลัยก่อนกำหนด อันเนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพปฏิบัติตนไม่ถูกตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ หรือเกิดข้อคิดที่ผิดกฎหมายของทางราชการ เป็นต้น

5) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ภาคพิเศษ) ขาดการเข้าร่วมในกิจกรรมโครงการธุรกิจจำลองตามกลุ่มงานที่ร่วมกันจัดกิจกรรมในแต่ละภาคการศึกษา ส่งผลต่อการรวบรวมข้อมูลคะแนนกิจกรรมโครงการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งต่อเกณฑ์การวัดผลประเมินในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาภาคพิเศษ

6) อาจารย์นิเทศก์นักศึกษาขาดการไปนิเทศงานนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา คณะจะมีการแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์เพื่อกำกับดูแลนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยนั้น แต่ด้วยภารกิจการเรียนการสอนและปฏิบัติราชการอื่นๆ อาจทำให้ไม่สามารถไปนิเทศงานนักศึกษาได้ในช่วงเวลาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

5.1.3 ขั้นตอนหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกระบวนการขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงานด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับนักศึกษา มหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ บางส่วนอาจเกิดปัญหาในช่วงนี้ได้ โดยปัญหาที่พบบ่อยมีดังนี้

1) หน่วยงานไม่ส่งผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาระบบการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ จากแบบฟอร์มที่เป็นเอกสารเปลี่ยนเป็นระบบสารสนเทศทางออนไลน์ โดยจะแนบคู่มือการใช้งานระบบประเมินผล พร้อมหนังสือส่งตัวนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในวันแรกของการขอรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น บางหน่วยงานสามารถเข้าใช้งานระบบประเมินผลได้ตามปกติ สามารถดาวน์โหลดคะแนนของนักศึกษาได้ และมีบางหน่วยงานที่ไม่สามารถเข้าใช้งานระบบดังกล่าวตามระยะเวลา

ที่กำหนดได้ ส่งผลให้นักศึกษาจำนวนมากไม่มีคะแนนประเมินจากสถานประกอบการในช่วงระยะเวลาในการส่งระดับคะแนนวัดผลประเมินผลในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดทำรายงานวิชาการ ภาคินพนธ์หรือปริญญานิพนธ์ ไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่อาจารย์นิเทศก์กำหนด ส่งผลให้ระดับคะแนนการวัดผลไม่สมบูรณ์ อาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องส่งคะแนน I (Incomplete) เพื่อรอการแก้ไขจากรายงานฉบับสมบูรณ์เท่านั้น เพื่อส่งต่ออย่างสำนักทะเบียนและประมวลผล

3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษา (กิจกรรมโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงาน) อาจเนื่องด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่คณะวิทยาการจัดการจัดให้ได้ ส่งผลให้มีรายชื่อการเข้าร่วมกิจกรรมในใบเสนอชื่อแทนการเข้าสอบปลายภาคในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะและคะแนนในส่วนกิจกรรมการปัจฉิมของคณะขาดหายไป

4) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่มีรายชื่อในเอกสารใบเสนอชื่อแทนการเข้าสอบปลายภาคในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องจากไม่ได้ลงทะเบียนจอร์นารายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งการไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย หรือชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาล่าช้าเกินกว่ากำหนด ตลอดจนการทำเรื่องผ่อนผันชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการส่งคะแนนวัดผลประเมินผลในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อสำเร็จการศึกษาได้

5.2 แนวทางแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

5.2.1 แนวทางแก้ไขขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่

1) เรื่องการเตรียมข้อมูลรายละเอียดสถานประกอบการ นักศึกษาจะต้องสืบค้นรายละเอียดข้อมูลของสถานประกอบการแต่ละแห่งที่ประสงค์จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยการติดต่อ สอบถามด้วยตนเองจากสถานประกอบการ ซึ่งจะได้รับข้อมูลโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ขององค์กร รวมทั้ง การได้เห็นสภาพหรือบริบทองค์กรที่เราจะไปทดลองทำงานตลอดระยะเวลา 4 เดือน และการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ตลอดจนแหล่งข้อมูลสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรวบรวมไว้ในแต่ละภาคการศึกษาที่นักศึกษารุ่นพี่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) การเข้าใช้งานในระบบสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะวิทยาการจัดการ เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาก่อนที่จะดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาจะติดต่อมายังศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปแนะนำกระบวนการ ขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งการสอนเข้าใช้งานจากระบบสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นเรียน จำนวน 3 ชั่วโมง ทำให้สามารถลดปัญหาเรื่องการเข้าใช้งานในระบบดังกล่าวได้ เพราะจะเน้นการทบทวน ทั้งเรื่องทฤษฎีและการปฏิบัติโดยการให้นักศึกษาทุกคนเข้าใช้งานในระบบ

ไปพร้อมกับวิทยากรทำให้สามารถได้รับข้อมูลที่ถูกต้องง่ายต่อการนำข้อมูลไปใช้งานต่อในส่วนอื่น ๆ ได้

ภาพที่ 5.1 การเป็นวิทยากรสอนการเตรียมความพร้อม และการใช้งานระบบสารสนเทศ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3) การส่งเอกสารใบแจ้งงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อส่งเอกสารมายังคณะ และยังขาดการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าภาควิชา เพื่อเป็นการแก้ไขจุดนี้ ทางศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะประสานไปยังอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยกำหนดให้นักศึกษาที่ประสงค์จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดเตรียมข้อมูลพร้อมเอกสารดังกล่าวส่งให้อาจารย์ผู้สอนโดยพร้อมกันเป็นหมู่เรียนหรือหลักสูตร เพื่ออาจารย์ผู้สอนพิจารณาพร้อมกัน จากนั้นสามารถนำส่งหัวหน้าภาควิชาเพื่อพิจารณาอนุมัติในรอบเดียวกัน ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ได้

4) เมื่อนักศึกษาส่งเอกสารใบแจ้งงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมายังคณะ เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนี้นักศึกษาที่ไม่สามารถมารับหนังสือได้ สามารถให้ตัวแทนหรือเพื่อนในหมู่เรียนมารับแทนได้ โดยดูจากหน้าของเอกสาร ซึ่งจะระบุชื่อนักศึกษาและสถานประกอบการที่ขอขึ้นเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีที่นักศึกษาไม่มารับหนังสือและเกินระยะเวลาที่กำหนด นักวิชาการศึกษาจะแจ้งรายงานข้อมูลไปยังภาควิชาเพื่อประสานนักศึกษาให้มารับเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

5) กรณีหน่วยงานปฏิเสธการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อนักศึกษาได้รับ การปฏิเสธจากสถานประกอบการต่าง ๆ นักศึกษาสามารถยื่นการแจ้งงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ต่อไปในครั้งที่ 2 โดยเข้าไปแก้ไขข้อมูลในระบบสารสนเทศศูนย์ฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อลงรายละเอียดข้อมูลใหม่ พิมพ์แบบฟอร์มใหม่ พร้อมแนบแบบตอบรับเดิมที่ถูกปฏิเสธนำเสนอ ให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหัวหน้าภาควิชาพิจารณาอนุมัติใหม่ เพื่อนำเสนอคณะให้ดำเนินงานในลำดับต่อไป

6) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนที่จะดำเนินการออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังสถานประกอบการได้นั้น ทุกคนจะต้องมีคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อใช้ประกอบในการทำงาน ดังนั้น ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะประสานผ่านอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้นักศึกษาดาวน์โหลดไฟล์คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากเว็บสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ <http://www.management.cmru.ac.th/mpec/main/download> เพื่อจัดทำเล่มคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เรียบร้อยสมบูรณ์ก่อนดำเนินการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามระยะเวลาที่คณะกำหนด

ภาพที่ 5.2 การดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพคณะวิทยาการจัดการ

7) เรื่องนักศึกษาขาดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญบังคับตามระเบียบว่าด้วยการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น ไม่ว่าสาเหตุใด ๆ ก็ตาม นักศึกษาจะต้องทำบันทึกข้อความถึงประธานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยชี้แจงเหตุผลสำคัญ พร้อมแนบเอกสารหรือหลักฐานประกอบ เพื่อให้ประธานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพพิจารณาอนุมัติในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อตกลงบังคับตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

5.2.2 แนวทางแก้ไขขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่

1) การขอย้ายที่สถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้วยข้อตกลงของคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผ่านมา คณะไม่อนุญาตให้นักศึกษาย้ายสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้น กรณีที่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาโดยตรง เช่น สถานประกอบ หน่วยงาน ห้างร้านย้ายที่ตั้งทำงาน การปิดกิจการ การเกิดคดีความ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดการควบคุมของมหาวิทยาลัย กรณีนี้นักศึกษาสามารถย้ายสถานที่ฝึกประสบการณ์

วิชาชีพได้ โดยให้นักศึกษาดำเนินการยื่นข้อมูลสถานประกอบการใหม่ และดำเนินการตามขั้นตอนใหม่โดยเร็วที่สุด เพื่อจะได้ไม่กระทบต่อชั่วโมงของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ หากมีเหตุปัจจัยที่นอกเหนือจากกรณีดังกล่าว นักศึกษาต้องทำบันทึกข้อความชี้แจงเหตุผลสำคัญที่ต้องการขอย้ายสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยผ่านการพิจารณาความเห็นชอบจากอาจารย์นิเทศก์ หัวหน้าภาควิชา ประธานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และนำเสนอต่อคณบดีคณะวิทยาการจัดการในการพิจารณาอนุมัติการขอย้ายสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) กรณีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ทราบรายชื่ออาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองนั้น กรณีที่ขาดการเข้าร่วมปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถติดต่อ ขอทราบรายชื่ออาจารย์นิเทศก์ได้ที่ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ หมายเลขโทรศัพท์ 053-885808 ในวัน เวลา ราชการ หรือติดตามข้อมูลข่าวสารได้ที่ เพจศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3) กรณีไม่ได้ลงทะเบียนจองรายวิชาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถลงทะเบียนเพิ่มเติมรายวิชาได้ในช่วงเพิ่ม-ถอนรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะเปิดระบบบริการนักศึกษาอีกครั้งในช่วงเปิดภาคการศึกษาใหม่ของภาคเรียนนั้น ๆ โดยมีระยะเวลา 2 สัปดาห์นับจากการเปิดภาคการศึกษาในการเพิ่ม-ถอนรายวิชา หรือลงทะเบียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ หากเกินกำหนดให้ช่วง เพิ่ม-ถอนรายวิชาดังกล่าว นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถยื่นคำร้องทั่วไปกรณีขอลงทะเบียนรายวิชาเพิ่ม พร้อมแนบเอกสารประกอบการพิจารณาส่งที่สำนักงานทะเบียนและประมวลผล เพื่อเข้าระบบการพิจารณาอนุมัติเป็นรายบุคคล และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถติดต่อผลการอนุมัติได้ที่ระบบบริการการศึกษา หรือสอบถามโดยตรงได้ที่ สำนักทะเบียนและประมวลผลของมหาวิทยาลัยในวัน เวลา ราชการ

4) กรณีการส่งตัวนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพกลับก่อนกำหนดอันด้วยเหตุผลบางประการนั้น ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะต้องดำเนินการสอบสวนข้อมูลเบื้องต้นจากสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ รวมทั้ง นักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาว่าจะดำเนินการต่อไปหรือต้องยุติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

5) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ภาคพิเศษ) ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการธุรกิจจำลอง เนื่องจากเป็นนักศึกษาค้างชั้น เคยผ่านกิจกรรมธุรกิจจำลองมาแล้วหรือการขาดการติดต่อศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนทำงานต่างจังหวัด ซึ่งไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้ กรณีนี้ต้องผ่านความเห็นชอบจากภาควิชา เพราะในส่วนของกิจกรรมธุรกิจจำลองของ

นักศึกษาภาคพิเศษ มีสัดส่วนคะแนนในการประเมินรวม 40 คะแนน ดังนั้น หากขาดคะแนนส่วนนี้ไป จะส่งผลโดยตรงต่อระดับคะแนนการวัดผลประมวลผลในรายวิชา และต้องทำบันทึกข้อความชี้แจง เหตุผลสำคัญ ผ่านความเห็นชอบจากภาควิชาและนำเสนอคณบดีคณะวิทยาการจัดการ เพื่อหา แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้นักศึกษา ซึ่งจะต้องพิจารณาตามแต่ละกรณี

6) การไปเฝ้างานของอาจารย์นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในส่วนนี้ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์นิเทศทุกท่าน เพื่อนิเทศงานนักศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือไปให้กำลังใจนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งการมีระบบแจ้งเตือนอาจารย์ เพื่อดำเนินการไปเฝ้างานนักศึกษาทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะ ตลอดจนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา จะสิ้นสุดลง

5.2.3 แนวทางแก้ไขขั้นตอนหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่

1) การส่งแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ของสถาน ประกอบการ หรือหน่วยงานที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว ครั้นนี้ ศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพจะชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนเบื้องต้นในการปฐมนิเทศให้นักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพก่อนออกไปฝึกงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการประเมิน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ เมื่อระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะสิ้นสุดลง ตลอดจนในหนังสือส่งตัวที่ออกโดยคณะวิทยาการจัดการ จะมีการระบุขั้นตอนเข้าใช้งานระบบ ประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย รวมทั้งเมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ทางศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีระบบการแจ้งเตือน เน้นย้ำเรื่องดังกล่าวถึงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่าง นักศึกษากับคณะวิทยาการจัดการ ในช่องทางสื่อออนไลน์ที่นักศึกษาคุ้นเคย เช่น เพจศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ เพจของคณะวิทยาการจัดการ CMRU'News เป็นต้น เพื่อเป็นตัวกลางในการ ประสานงานกับสถานประกอบการร่วมกันกับศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดทำรายงานวิชาการ ภาคนิพนธ์หรือ ปริญญานิพนธ์ไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด อาจต้องอาศัยความร่วมมือจากอาจารย์ นิเทศก์และภาควิชาในการเข้มงวด กระตุ้นเตือนให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น ตลอดจน การปรับแนวทางการเรียนการสอนหรือความเข้มข้นในเนื้อหาของรายงานให้สอดคล้องและเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละหลักสูตรที่ระบุไว้ในกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ มคอ.7 ให้เอื้อต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในแต่ละ หลักสูตรของคณะที่สังกัด ทั้งนี้ หากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดทำรายงานวิชาการไม่แล้ว

เสร็จในภาคการศึกษานั้น ระดับผลการศึกษานักศึกษาจะเป็นระดับ I (Incomplete) ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องต่อไปอีกภาคการศึกษาถัดไป

3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาเปรียบเสมือนนักศึกษาขาดสอบในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพราะเป็นรายวิชาปฏิบัติ ดังนั้น ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะใช้วิธีลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมงานปฐมนิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แทนเอกสารรายชื่อการเข้าสอบของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละหลักสูตร ดังนั้น หากนักศึกษาขาดกิจกรรมดังกล่าว เปรียบเสมือนการขาดสอบปลายภาคการศึกษา กรณีนี้แนวทางการแก้ไขหลัก คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศต้องดำเนินการทำบันทึกข้อความถึงประธานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อชี้แจงเหตุผลการขาดกิจกรรมดังกล่าว และขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาขอลงชื่อเพิ่มเติมในเอกสารรายชื่อเข้าสอบของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยต้องยินยอมที่จะต้องถูกตัดคะแนนในส่วนการเข้าร่วมงานปฐมนิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามเกณฑ์สัดส่วนคะแนนของรายวิชาที่กำหนดไว้ของระดับคณะ

4) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่มีรายชื่อในเอกสารใบรายชื่อเข้าสอบปลายภาคในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องจากการไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาหรือชำระล่าช้าเกินกำหนดของมหาวิทยาลัยนั้น แนวทางแก้ไข คือ นักศึกษาต้องรีบดำเนินการติดต่อสำนักทะเบียนและประมวลผล เพื่อตรวจสอบข้อมูลรายชื่อนักศึกษาและดำเนินการขอชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ตลอดจนติดต่ออาจารย์นิเทศก์และศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อแจ้งข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา เพื่อเพิ่มเติมรายชื่อนักศึกษาในลำดับต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนางาน

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ถือได้ว่าเป็นการบริการการศึกษาสำหรับนักศึกษา คณาจารย์ ตลอดปีการศึกษา และมีจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาคปกติและภาคพิเศษในแต่ละภาคการศึกษาเป็นจำนวนมาก รวมถึงการให้บริการการศึกษาแก่หน่วยงานภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยเมื่อมาขอรับบริการ ดังนั้น กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในแต่ละครั้ง ต้องมีการวางแผนเตรียมงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการเพื่อสำเร็จการศึกษา สามารถแสดงรายละเอียดจำนวนนักศึกษาที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีการศึกษา 2562 ดังตารางและรายละเอียดข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ ประจำปีการศึกษา 2562

จำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ ประจำปีการศึกษา 2562				
หลักสูตร	1/2562	2/2562	3/2562	นศ.ลงฝึกฯ
การจัดการ	56	73	104	233
บริหารทรัพยากรมนุษย์	-	76	-	76
ธุรกิจระหว่างประเทศ	-	35	18	53
การเป็นผู้ประกอบการ	-	38	13	51
คอมพิวเตอร์	20	90	20	130
การตลาด	-	106	57	163
เศรษฐศาสตร์	-	54	-	54
การบัญชีและการเงิน	35	100	21	156
นิเทศศาสตร์	11	90	63	164
รวม	122	662	296	1,080

1. การพัฒนากระบวนการหรือขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร เห็นควรต้องขอความอนุเคราะห์ภาควิชาปรับแนวทางการสอนให้ สอดคล้องกับเทคนิคการปฏิบัติที่นักศึกษาจำเป็นต้องนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและ ในอนาคต

2. การพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ ต้องพัฒนาเมนูการใช้งานเพื่อบริการนักศึกษา คณาจารย์ โดยให้ใช้งานง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น มีความสมัยทันต่ยุคดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน เพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้ที่มารับบริการให้เกิดความประทับใจและพึงพอใจให้มากที่สุด

3. การพัฒนาต่อยอดแหล่งบริการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบริการนักศึกษาศิษย์ปัจจุบันและ ศิษย์เก่า ในด้านแหล่งข้อมูลสถานประกอบการ องค์กร ห้างร้าน บริษัท ต่าง ๆ ที่ต้องการรับนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรับสมัครพนักงานเพื่อรับเข้าทำงานประจำ เป็นต้น

4. ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบแบบแผน มีระบบ กลไกการดำเนินงานซึ่งอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ ส่วนเสียพึงปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่กว่าจะได้มา ซึ่งความสำเร็จนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัย และสถานประกอบการหรือหน่วยงาน จะต้องประสานความร่วมมือกันอย่างดีที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ โดยด้านนักศึกษาก็จะได้รับความรู้ความสามารถ ตลอดจนประสบการณ์ชีวิต เพิ่มขึ้น ด้านอาจารย์นิเทศก์ในบทบาทหน้าที่ผู้คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะ ให้คำปรึกษา การเอาใจใส่นักศึกษา และให้กำลังใจในทุกเรื่องเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา และด้านสถาน

ประกอบการหรือหน่วยงานสำหรับเป็นแหล่งวิทยาทานด้านการฝึกฝน การสอนงาน การมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความสามารถก่อน สู่สนามจริงในอนาคต

สำหรับบทส่งท้ายคู่มือปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เล่มนี้ ผู้จัดทำขอเสนอว่า ไม่ว่าจะทุกขั้นตอนใดก็ตามอันจะนำสู่ความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และคณะวิทยาการจัดการ ต้องทำหน้าที่เบื้องหลังความสำเร็จอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ในการให้บริการการศึกษา โดยเฉพาะด้านขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และขั้นตอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเริ่มต้นกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การเข้าใช้งานระบบ สารสนเทศศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพ การติดต่อประสานงานด้านเอกสาร รวมไปถึงการให้บริการแก่นักศึกษา ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือการติดต่อประสานงานระหว่างนักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ การเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการธุรกิจจำลองนักศึกษาภาคพิเศษให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้ที่มาขอรับบริการต่างๆ จากคณะ หรือองค์กรภายนอกทุกภาคส่วน ด้วยรอยยิ้มและความเต็มใจในการให้บริการ เพราะนั่นย่อมจะนำไปสู่ความประทับใจในการบริการของหน่วยงานในภาพรวมทั้งหมด